

Kuvailutasot

RDA:n kuvailutasot ja MARC 21 -tasokoodit

RDA:n kuvailutasomääritykset ja MARC 21:n bibliografisen formaatin tasokoodit tarkoittavat eri asioita.

RDA:n kuvailutasot

RDA:n kuvailutasomääritykset kertovat, mitkä kuvailuelementit ovat pakollisia milläkin kuvailutasolla. Suomessa on RDA-kuvailua varten kaksi kansallista kuvailutasoa, ydintaso ja perustaso, jotka määrittelevät kuvailuun merkittävät pakolliset elementit. Ydintasolla kuvailuun merkitään RDA-kuvailuohjeiden määrittelemät ydinelementit. Perustason kuvailuun merkitään ydinelementit ja suomalaisten linjausten mukaiset lisäydinelementit. [RDA-sovellusohjeessa](#) RDA-kuvailun pakolliset ydinelementit ja lisäydinelementit on merkitty kunkin MARC 21 -kentän kohdalle. [RDA:n kuvailutasot](#)

MARC 21 -tasokoodit

MARC 21 -formaattissa tietueen tasokoodi eli nimiön merkkipaikalla 17 ([MARC 21 -formaatti](#), [Nimiö](#)) on pakollinen kaikissa tietueissa. MARC 21 -tasokoodin avulla kuvataan tietueen bibliografisten tietojen kattavuutta. Valmiin tietueen tasokoodi Melindassa on 7, 4 tai #.

- Melinda-tietueiden suositeltava kuvailutaso on kansallisten kuvailutasojen perustaso, jolloin nimiön merkkipaikan 17 (000/17) arvo on 4 = perustaso.
- Jos suositeltua kuvailutasoa ei voida noudattaa, kuvailun voi tehdä Melindaan myös ydintasolla, jolloin nimiön merkkipaikan 17 (000/17) arvo on 7 = ydintaso.
- Tasokoodi *kattava* eli # on vain Kansallisbibliografiakuvailun käytössä. Kansallisbibliografiatasolla tietueisiin tallennetaan enemmän elementtejä kuin Melinda-kuvailussa, ja siksi valmiisiin Fennica- ja Viola-tietueisiin merkitään kattavan tason koodi. Vaikka merkkipaikka näyttää tyhjältä, sitä ei pidä mennä Fennica- tai Viola-tietueesta muuttamaan.

Melinda-tietueissa voi olla muitakin tasokoodeja.

- **Taso 2:** Melindassa on mukana myös Fennica-tietueita, jotka ovat tasoa 2, koska ne on tuotettu koneellisesti kuvailtavan kohteen toisen ilmiäsuun tai sen metatietojen pohjalta.
- **Taso 3:** Varastokirjaston primaariluetteloinnissa käytetään tasoa 3, joka tarkoittaa, että tietueen kuvailu ei täytä luetteloinnin vähimmäistason vaatimuksia.
- **Taso 5:** Tietue, jota luetteloiva organisaatio ei pidä lopullisena, ei täytä kansallisen tason luettelointivaatimuksia
- **Taso 8:** Ennakkotietueiden tasokoodi on 8.

Yleisohje tasokoodin käsittelyyn

- Kansallisbibliografia-tietueen kattavaa tasoa ei koskaan muuteta ⚠
- Kun ennakkotietuetta tai matalamman tason tietuetta täydennetään, tasokoodi muutetaan vastaamaan uutta tasoa.

Alla kaikki MARC 21 -formaatin tasokoodit niin kuin ne on formaattissa määritetty. Lista on lisätty kursivilla tietoja koodien käytöstä Melindassa.

Tasokoodit 000/17

- **# - Kattava taso**
Kansallisbibliografian taso. Kattava MARC-tietue, kuvailun kohde on ollut käsillä.
 - *Fennica- / Viola-tietueen taso. Tätä koodia ei saa muuttaa Melindassa. Muut kirjastot eivät voi käyttää tätä koodia.*
- **1 - Kattava taso, kuvailun kohde ei ole ollut käsillä**
Kuvailuun käytetyt tiedot on saatu muusta lähteestä kuin kuvailun kohteesta. Koodia käytetään pääasiassa takautuvassa konvertoinnissa, kun kaikki olemassa oleva luettelointitieto muunnetaan.
 - *Melindassa ei aktiivisessa käytössä. Tietuetta täydennettäessä muutetaan vastaamaan uutta tasoa.*
- **2 - Kattavaa tasoa niukempi, kuvailun kohde ei ole ollut käsillä**
Kuvailuun käytetyt tiedot on saatu muusta lähteestä kuin kuvailun kohteesta. Koodia käytetään pääasiassa takautuvassa konvertoinnissa, kun kaikkea olemassa olevaa luettelointitietoa ei muunneta.
 - *Käytössä myös esim. Fennica-tietueissa, jotka on tuotettu kuvailtavan kohteen toisesta ilmiäsuusta tai sen metatiedoista.*
 - *Tietuetta täydennettäessä muutetaan vastaamaan uutta tasoa.*
- **3 - Ydintasoa niukempi**
Lyhyt tietue, joka ei täytä ydintason vaatimuksia.
 - *Käytössä mm. Varastokirjaston primaariluetteloinnissa. Täydennettäessä muutetaan vastaamaan uutta tasoa.*
- **4 - Perustaso**
Tietueen kuvailu vastaa kansallisten kuvailutasojen perustasoa. [Kuvailutasot](#)
 - *Melindan suositeltu kuvailutaso. Vastaa Kuvailustandardiryhmän määrittelemää RDA-kuvailun perustasoa.*
- **5 - Osittainen (alustava) taso**
Tietue, jota luetteloiva organisaatio ei pidä lopullisena (esim. auktoriteettitiedot eivät ole vahvistettuja muotoja tai tietue ei täytä kansallisen tason luettelointivaatimuksia).
 - *Käytössä mm. Fennica-tietueissa, joissa ei vielä ole sisällönkuvailua. Täydennettäessä tietuetta koodi muutetaan vastaamaan uutta tasoa.*
- **7 - Ydintaso**
Tietueen kuvailu vastaa kansallisten kuvailutasojen ydintasoa. [Kuvailutasot](#)
 - *Täydennettäessä tietuetta koodi muutetaan vastaamaan uutta tasoa.*
- **8 - Ennakkotieto**
 - *Käytössä Melindassa, täydennettäessä muutetaan vastaamaan uutta tasoa.*

- **u** - Tuntematon
Käytetään lähetettävissä tai vastaanotettavissa tietueissa korvaamaan paikallista koodaustasoa silloin kun sopivaa koodaustasoa ei pystytä määrittelemään. Koodia u ei käytetä uusissa tai päivitetyissä tietueissa.
 - *Täydennettäessä tietuetta koodi muutetaan vastaamaan uutta tasoa.*
- **z** - Soveltumaton
Koodaustason käsite ei sovellu tietueelle.
 - *Käytetty joissain vanhoissa Fennica-tietueissa, täydennettäessä muutetaan vastaamaan uutta tasoa.*